

- a) ovlaštenom osoblju BHDCА tokom nadzora i provjere usklađenosti;
 - b) uposlenom, na osobni zahtjev;
 - c) drugom pružatelju usluga zračne plovидbe u slučaju da uposleni prelazi da radi kod njega, na zahtjev i uz suglasnost uposlenog.
- (3) Evidencija iz stavka (1) ovog članka se čuva na način utvrđen u članku 7. ovog Pravilnika.

Članak 13.

(Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-30-1/16

18. siječnja 2016. godine

Banja Luka

Generalni direktor

Đorđe Ratkovića, v. r.

На основу члана 16. и члана. 61. став (2) Закона о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02 и 102/09), члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 39/09) и члана 8. тачка а) Додатка I Правилника о утврђивању заједничких захтјева за пружање услуга ваздушне пловидбе ("Службени гласник БиХ", број 5/11), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК О ВАЗДУХОПЛОВНОМ ТЕХНИЧКОМ ОСОБЉУ КОЈЕ ИЗВРШАВА ОПЕРАТИВНЕ ЗАДАТКЕ ВЕЗАНЕ ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ

Члан 1.

(Предмет и циљ)

- (1) Овим Правилником се утврђују захтјеви за пружаоце услуга ваздушне пловидбе у ваздушном простору Босне и Херцеговине који упошљавају ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе.
- (2) Циљ овог Правилника је дефинисање функција и задатака надлежне ваздухопловне власти и пружалаца услуга ваздушне пловидбе у Босни и Херцеговини у дијелу који се односи на ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе (*Air Traffic Safety Electronics Personnel – ATSEP*) како би се осигурало безбједно, редовно и ефикасно одвијање ваздушног саобраћаја.

Члан 2.

(Појмови и скраћенице)

- (1) Појмови који се употребљавају у овом Правилнику имају следеће значење:
 - a) **Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине** (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation*): Надлежна ваздухопловна власт Босне и Херцеговине;
 - b) **Државна надзорна власт/Национално надзорно тијело** (*National Supervisory Authority*): означава тијело или тијела која је именovala или установила Босна и Херцеговина као своја национална овлашћена тијела у складу са Законом о ваздухопловству Босне и Херцеговине, члан 16. став (1), и Правилником којим се успоставља оквир за стварање јединственог европског неба, члан 5. став (1) и чланом 4. Уредбе (ЕЗ) број 549/2004, која се налази у Додатку I овог Правилника;

- c) **Функционални систем**: Подразумијева комбинацију система, процедура и људских ресурса организованих ради обављања неке функције у оквиру управљања ваздушним саобраћајем;
 - d) **Овлашћење**: Исправа коју издаје пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе којом се потврђује да је ималац оспособљен и овлашћен за обављање једног или више оперативних задатака који се односе на управљање, одржавање, стављање ван употребе, и враћање у оперативно стање опреме и уређаја функционалног система.
 - e) **Провјера**: Подразумијева потврду, предочавањем објективних доказа, да су спецификовани захтјеви испуњени;
 - f) **Пружалац услуга ваздушне пловидбе**: Било које правно или физичко лице које пружа услуге ваздушне пловидбе за општи ваздушни саобраћај, укључујући и организацију која је поднијела захтјев за добијање сертификата за пружање тих услуга;
 - g) **Управљање квалитетом** (*Quality Management*): Координисане активности које усмјеравају и контролишу организацију у погледу квалитета (ISO 9000);
 - h) **Услуге**: Означавају услугу у ваздушној пловидби или скуп услуга у ваздушној пловидби;
 - i) **Ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе** (*Air Traffic Safety Personnel*): Овлашћено ваздухопловно особље које је надлежно за управљање, одржавање, стављање ван употребе, и враћање у оперативно стање опреме и уређаја функционалног система.
- (2) Скраћенице употребљене у овом Правилнику имају следеће значење:
- a) **АТМ** (*Air Traffic Management*) - Управљање ваздушним саобраћајем;
 - b) **АТСЕП** (*Air Traffic Safety Electronics Personnel*) - Ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе
 - c) **BHDCА** (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation*) - Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине;
 - d) **ICAO** (*International Civil Aviation Organisation*) - Међународна организација цивилног ваздухопловства;
 - e) **NSA** (*National Supervisory Authority*) - Државна надзорна власт/Национално надзорно тијело.

Члан 3.

(Надлежна ваздухопловна власт)

На основу члана 27. став (1), члана 122. ст. (1) и (2) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 39/09) и члана 8. Додатка I Правилника о утврђивању заједничких захтјева за пружање услуга ваздушне пловидбе ("Службени гласник БиХ", број 5/11) надлежна ваздухопловна власт за надзор над ваздухопловним техничким особљем које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе за организације чије се главно сједиште рада и, ако је имају, регистрована канцеларија налазе у Босни и Херцеговини, је

BHDCA као државна надзорна власт / национално надзорно тијело.

Члан 4.

(Пружалац услуга ваздушне пловидбе)

- (1) Пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе мора бити усклађен са захтјевима утврђеним овим Правилником.
- (2) BHDCA провјерава усклађеност пружаоца услуга ваздушне пловидбе са захтјевима утврђеним овим Правилником у складу са чланом 8. тачке b), c) и d) Додатка I Правилника о утврђивању заједничких захтјева за пружање услуга ваздушне пловидбе.

Члан 5.

(Захтјеви за пружаоца услуга ваздушне пловидбе)

- (1) Пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе осигурава да то особље, укључујући особље оперативних подговорних организација које употребљава и одржава АТМ опрему која је одобрена за њихов оперативни рад, има и одржава задовољавајуће знање и разумијевање услуга за које пружају подршку, стварних и могућих посљедица њиховог рада на безбједност тих услуга и одговарајућих радних ограничења која се примјењују.
- (2) Пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе укључујући и особље оперативних подговорних организација, документује:
 - a) адекватност стручности особља;
 - b) утврђени распоред смјена да би се осигурао довољан капацитет и континуираност услуге;
 - c) политику и шеме квалификација особља;
 - d) политику стручног оспособљавања особља;
 - e) евиденцију и планове стручног оспособљавања;
 - f) аранжмане за надзор неквалификованог особља.
- (3) Пружалац услуга ваздушне пловидбе има утврђене процедуре за случајеве када је упитно физичко или ментално стање ваздухопловног техничког особља које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе.

Члан 6.

(Евиденција)

- (1) Пружалац услуга ваздушне пловидбе води евиденцију података о броју, статусу и распоређивању ваздухопловног техничког особља које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе. Овом евиденцијом се:
 - a) идентификују одговорни руководиоци за безбједносне функције;
 - b) евидентирају релевантне квалификације ваздухопловног техничког особља које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе, у односу на тражене захтјеве у погледу практичне оспособљености и стручности/компетенција;
 - c) наводе локације и дужности на које се распоређује ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе, укључујући и методологију прављења распореда смјена.

- (2) Евиденција из става (1) овог члана мора бити доступна овлашћеном особљу BHDCA током надзора и провјере усклађености.

Члан 7.

(Чување евиденције)

- (1) Пружалац услуга ваздушне пловидбе успоставља систем чувања евиденције на начин да се осигура њено адекватно похрањивање и поуздана сљедљивост свих активности.
- (2) Формат и рок чувања записа утврђује пружалац услуга ваздушне пловидбе у процедурама система управљања квалитетом.
- (3) Записи се похрањују на начин који осигурава заштиту од оштећења, измјене и крађе.

Члан 8.

(Стручно оспособљавање особља)

У складу са поглављем 3.1.2 став (1) Анекса II Додатка I Правилника о утврђивању заједничких захтјева за пружање услуга ваздушне пловидбе, пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе утврђује програме стручног оспособљавања и програме процјене стручности/компетенција који обухватају обавезе и одговорности тог особља.

Члан 9.

(Захтјеви за стручно оспособљавање особља)

Пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе осигурава да је то особље у складу са стандардима наведеним у ICAO документу Doc. 7192 Part E-2 (*Training Manual Part E-2 Air Traffic Safety Electronic Personnel*) успјешно завршило:

- a) стручно оспособљавање:
 - 1) основно стручно оспособљавање (*Basic Training*);
 - 2) стручно усавршавање (*Qualification Training*);
 - 3) оспособљавање за добијање овлашћења за употребу и одржавање система и опреме (*System/Equipment Rating Training*).
- b) континуирано оспособљавање.

Члан 11.

(Овлашћења)

У складу са поглављем 2.1 тачка a) Анекса I Додатка I Правилника о утврђивању заједничких захтјева за пружање услуга ваздушне пловидбе, пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље, које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе, особљу које је успјешно завршило стручно оспособљавање издаје овлашћење за извршавање оперативних задатака за које је оспособљено.

Члан 12.

(Евиденција стручног оспособљавања)

- (1) Пружалац услуга ваздушне пловидбе који упошљава ваздухопловно техничко особље које извршава оперативне задатке везане за безбједност ваздушне пловидбе води и одржава евиденцију о:
 - a) сваком проведеном стручном оспособљавању;
 - b) свакој проведеној процјени стручности;
 - c) сваком издатом овлашћењу.
- (2) Евиденција из става (1) овог члана мора бити доступна:
 - a) овлашћеном особљу BHDCA током надзора и провјере усклађености;
 - b) запосленом, на лични захтјев;

- c) другом пружаоцу услуга ваздушне пловидбе у случају да запослени прелази да ради код њега, на захтјев и уз сагласност запосленог.
- (3) Евиденција из става (1) овог члана се чува на начин утврђен у члану 7. овог Правилника.

Члан 13.

(Ступање на снагу)

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-30-1/16

18. јануара 2016. године

Бања Лука

Генерални директор

Ђорђе Ратковица, с. р.

Na osnovu člana 16. i člana 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02 i 102/09), člana 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH" broj 39/09) i člana 8. tačka a) Dodatka I Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga zračne plovidbe ("Službeni glasnik BiH", broj 5/11), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O ZRAKOPLOVNOM TEHNIČKOM OSOBLJU KOJE IZVRŠAVA OPERATIVNE ZADATKE VEZANE ZA BEZBJEDNOST ZRAČNE PLOVIDBE

Члан 1.

(Предмет и циљ)

- (1) Ovim Pravilnikom se utvrđuju zahtjevi za pružaoce usluga zračne plovidbe u zračnom prostoru Bosne i Hercegovine koji upošljavaju zrakoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost zračne plovidbe.
- (2) Cilj ovog Pravilnika je definisanje funkcija i zadataka nadležne zrakoplovne vlasti i pružalaca usluga zračne plovidbe u Bosni i Hercegovini u dijelu koji se odnosi na zrakoplovno tehničko osoblje koje izvršava operativne zadatke vezane za bezbjednost zračne plovidbe (*Air Traffic Safety Electronics Personnel - ATSEP*) kako bi se osiguralo bezbjedno, redovno i efikasno odvijanje zračnog prometa.

Члан 2.

(Пojмови и скраћенице)

- (1) Pojmovi koji se upotrebljavaju u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:
- a) **Дирекција за цивилно зракопловство Босне и Херцеговине** (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation*): Надлежна зракопловна власт Босне и Херцеговине;
- b) **Државна надзорна власт/Национално надзорно тијело** (*National Supervisory Authority*): означава тијело или тијела која је именovala или установила Босна и Херцеговина као своја национална овлашћена тијела у складу са Законом о зракопловству Босне и Херцеговине, члан 16. став (1), и Правилником којим се успоставља оквир за стварање јединственог европског неба, члан 5. став (1) и чланом 4. Уредбе (ЕЗ) број 549/2004, која се налази у Dodatku I овог Правилника;
- c) **Функционални систем**: Подразумијева комбинацију система, процедура и људских ресурса организованих ради обављања неке функције у оквиру управљања зрачним прометом;
- d) **Овлашћење**: Исправа коју издаје пружалac услуга зрачне пловидбе који упошљава зракопловно техничко осoblje које извршава оперативне задатке везане за безбједност зрачне пловидбе којом се потврђује да је ималac оспособљен и овлашћен за обављање једног или

више оперативних задатака који се односе на управљање, одржавање, стављање ван употребе, и враћање у оперативно стање опреме и уређаја функционалног система.

- e) **Провјера**: Подразумијева потврду, предавањем објективних доказа, да су спецификовани захтјеви испуњени;
- f) **Пружалac услуга зрачне пловидбе**: Било које правно или физичко лице које пружа услуге зрачне пловидбе за општи зрачни промет, укључујући и организацију која је поднјела захтјев за добијање сертификата за пружање тих услуга;
- g) **Управљање квалитетом** (*Quality Management*): Координисане активности које усмјеравају и контролирају организацију у погледу квалитета (ISO 9000);
- h) **Услуге**: Означавају услугу у зрачној пловидби или skup услуга у зрачној пловидби;
- i) **Зракопловно техничко осoblje које извршава оперативне задатке везане за безбједност зрачне пловидбе** (*Air Traffic Safety Personnel*): Овлашћено зракопловно осoblje које је надлежно за управљање, одржавање, стављање ван употребе, и враћање у оперативно стање опреме и уређаја функционалног система.
- (2) Скраћенице употребљене у овом Правилнику имају слjedeће значење:
- a) **АТМ** (*Air Traffic Management*) - Управљање зрачним прометом;
- b) **АТСЕП** (*Air Traffic Safety Electronics Personnel*) - Зракопловно техничко осoblje које извршава оперативне задатке везане за безбједност зрачне пловидбе
- c) **БНДКА** (*Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation*) - Дирекција за цивилно зракопловство Босне и Херцеговине;
- d) **ИКАО** (*International Civil Aviation Organisation*) - Међународна организација цивилног зракопловства;
- e) **НСА** (*National Supervisory Authority*) - Државна надзорна власт/Национално надзорно тијело.

Члан 3.

(Надлежна зракопловна власт)

Na osnovu člana 27. stav (1), člana 122. st. (1) i (2) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 39/09) i člana 8. Dodatka I Pravilnika o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga zračne plovidbe ("Službeni glasnik BiH", broj 5/11) nadležna zrakoplovna vlast za nadzor nad zrakoplovnim tehničkim osobljem које извршава оперативне задатке везане за безбједност зрачне пловидбе за организације чије се главно сједиште рада и, ако га имају, регистровани уред налазе у Босни и Херцеговини, је БНДКА као државна надзорна власт/национално надзорно тијело.

Члан 4.

(Пружалac услуга зрачне пловидбе)

- (1) Пружалac услуга зрачне пловидбе који упошљава зракопловно техничко осoblje које извршава оперативне задатке везане за безбједност зрачне пловидбе мора бити усклађен са захтјевима утврђеним овим Правилником.
- (2) БНДКА провјерава усклађеност пружаоца услуга зрачне пловидбе са захтјевима утврђеним овим Правилником у складу са чланом 8. таčke b), c) и d) Dodatka I Правилника о утврђивању заједничких захтјева за пружање услуга зрачне пловидбе.